

leden. De artsen in Victoria echter zijn reeds lang ontgroeid aan de zelfzucht en het gemis aan onderling vertrouwen, die het allerwege aan hebzuchtigen mogelijk heeft gemaakt, de geneeskundigen tot slavernij te dwingen. De friendly societies kunnen dus hun zin niet krijgen, niettegenstaande de staat hun terzijde staat en besloten heeft, een aantal artsen aan te stellen tot „geheel-ambtenaar van staat of gemeente, tot wier verplichtingen ook zou behooren de behandeling der leden van de friendly societies. Een afgezant van deze vereenigingen is naar Engeland vertrokken om daar een honderd dokters te werven voor hun doel. De afdeling Victoria der Brit. med. Association heeft in het supplement van *The Brit. med. Journ.* van 27 December 1919 den staat van zaken uiteengezet en den Centralen Raad der Association verzocht, het mogelijke te doen om een intocht van artsen uit Engeland in Victoria te voorkomen. Het hoofdbestuur heeft in de dagbladen de collega's gewaarschuwd geen betrekkingen in Australië aan te nemen, zonder eerst aan den secretaris inlichtingen te hebben gevraagd. Ook in het supplement van 14 Februari wijst het hoofdbestuur op de voorbeeldige samenwerking der artsen in de kolonie en geeft hun de verzekering, dat de collega's in het moederland hen in hun strijd niet zullen tegenwerken.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

DE SPOORWEGARTSEN.

De vele ingezonden stukken in dit *Tijdschrift* opgenomen, handelende over den toestand, die geschapen is door de fusie der spoorwegmaatschappijen, bewijzen wel, dat vele collega's met den toestand niet zijn ingenomen. Ook in den Gelderschen Achterhoek zijn velen ontevreden en wel in de eerste plaats over de bezoldiging, die verre achterblijft bij de salarissen vroeger door de H. S. M. verleend en bij de tarieven, die op de onlangs gehouden vergadering van plattelandsgeneesheeren te Utrecht als wenschelijk zijn aangenomen. Besprekingen met de directie, inmenging van de C. O., alles heeft niet gebaat, omdat het bestuur van het Z. en O. fonds zich er op kan beroepen, dat het bestuur der Spoorwegartsen-vereeniging de aangeboden contracten heeft goedgekeurd. Behalve de geldelijke vraag: zijn er nog vele anderen, die bij de vroeger bij de H. S. M. geldenden regelen ten achter staan, bijv. dat de ambten niet meer bij hnn chef een ziektebriefje behoeven aan te vragen, vóórdat zij zich naar den dokter kunnen begeven. Dit werkte zeer zeker als een rem. Het is wel duidelijk, dat er verandering moet komen en het eenige afdoende middel om daartoe te geraken lijkt ons hier in de buurt het houden van een buitengewone algemeene vergadering van de Spoorwegartsen-vereeniging. Ik verzoek daarom allen collega's, leden van de Spoorwegartsen-vereeniging, die deze meening met ons deelen, mij zoo spoedig mogelijk een bewijs van instemming te willen zenden. Wij zullen dan, uit aller naam, een buitengewone vergadering aan het bestuur der Spoorwegartsen-vereeniging aanvragen, in het bijzonder bestemd tot het bespreken van de vele grieven, die door de fusie zijn ontsaan.

Ruurlo, 23 Februari 1920.

H. W. C. E. HOFSTEDE.

DE ZIEKTE VAN PERTHES.

Naar aanleiding van het belangwekkende stuk van prof. ZAAIJER over: „Eenige gevallen van zeldzame aandoeningen van hoofd en hals van het dijbeen” in het *Ned. Tijdschrift* van 14 Februari 1920, zou ik gaarne aan de twee aangehaalde gevallen uit de Nederlandsche literatuur nog een derde willen toevoegen. Ten tijde van mijn klinisch assistentschap bij prof. DE BRUIN in het Binnen-Gasthuis te Amsterdam kwam n.l. in 1916 een geval van ziekte van PERTHES voor op de polikliniek, later op de kliniek voor inwendige kinderziekten. Dit geval werd door prof. DE BRUIN in de ver-

gadering van 15 Maart 1916 van het Genootschap ter bevordering van Natuur-, Genees- en Heelkunde meegedeeld. Het verslag van deze vergadering wordt gevonden in het *Ned. Tijdschrift* 1917. I. 7.

Juist omdat van deze betrekkelijk zeldzame aandoening slechts weinig Nederlandsche publicaties zijn, meende ik terwille van de volledigheid het bovengemelde onder de aandacht te brengen.

Amsterdam, 26 Februari 1920.

FREIA COENEN.

VRIJE ARTSENKEUZE VOOR HET SPOORWEGPERSONEEL.

Zooals collega STOMPS den toestand te Borne schildert, zoo is het op meer plaatsen, onder andere in Weesp en Weesperkarspel. De spoorarts behandelde voor rekening van de H. IJ. S. M. de mannen, de vrouwen en kinderen ook wel, maar niet allen, want zij hadden vrije artsenkeuze, waren, de vrouwen namelijk, vóór hun huwelijk bij een anderen arts en bleven daar; zij hadden dus twee huisartsen. De buiten Weesp in het naburige Weesperkarspel wonende gezinnen zochten voor vrouw en kinderen hulp bij de andere collegae, omdat de spoorarts geen ziekenfonds buiten had; ook bleef een gedeelte particuliere practijk over, die meestal bij de twee andere (motor- en fietsrijdende) collegae hulp zochten.

Nu zijn ongeveer allen ingeschreven in het Z. en O.-fonds der spoorwegen, maar lang niet allen maken gebruik van die goedkoopere hulp. Kreeg ik bijvoorbeeld onlangs tegen middernacht een spoedboodschap om, nogal ver, te komen bij de vrouw van een spoorwegarbeider en vroeg ik, niet al te belust op deze reis in slecht weer: „zijn jullie niet bij den verkeerden dokter?” Het eenvoudige antwoord was: „als wij u toch betalen, zopals wij *altijd* deden, dan wilt u toch wel komen?” Hiertegen valt niets te zeggen.

Een andere maal komt een spoorwegmanskind om een kies te laten trekken; het gezin heeft voor zijn ziekenfonds bedankt en is in het Z. en O.-fonds der spoorwegen, maar het kind weet dat niet, kent ook geen andere wachtkamer dan de mijne, en is dus maar dapper op mij afgestapt. Dit zijn allemaal eenvoudige dingen.

Maar nu doet zich het geval voor, dat een particuliere patiënt van den niet-spoorarts en lid van het Z. en O.-fonds der spoorwegen noodzakelijk ziekenhuisverpleging noodig heeft; dan neemt de niet-spoorarts afscheid en de spoorarts neemt de leiding en zorgt voor de benodigde verklaring; dit gaat alles uitstekend als de verhouding der collegae goed is, zooals gelukkig hier; indien de spoorarts zoo verstandig is te begrijpen, dat de menschen hun vroegeren huisdokter, indien die als particuliere arts te krijgen is, opzoeken, dan is er geen wolkje aan de lucht. Anders wordt de zaak als de spoorarts gaat denken: „Waarom mij niet gehaald? de menschen staan toch bij mij ingeschreven, laten zij nu ook als elke particuliere patiënt zelf voor ziekenhuisverpleging zorgen”. In zoo'n geval zouden de patiënten de dupe worden, als zij *hun* dokter haalden en het devies vrije-artsenkeuze hoog hielden.

En dit alles is te voorkomen als, zooals college RIVE in dit *Tijdschrift* van 14 Febr. 1920 voorstelde, de spoorwegmannen en hun gezinnen vrije-artsenkeus krijgen. Ik ben er van overtuigd, dat de spoorartsen dit ook gaarne zouden willen, omdat zij de scheeve verhouding voelen moeten; er zullen dan geen moeilijkheden in collegiale verhoudingen voorkomen en de oplossing zal zoowel voor patiënten als voor artsen bevredigd zijn.

Weesp, 28 Februari 1920.

S. WARTENA.

DE ZAAK VISSER-ZIEGELER.

In zijn brief van 21 Augustus 1919 deelde de heer VISSER mij mede de tusschen hem en mij gerezen quaestie in het *Nederl. Tijdschr. v. Geneeskunde* te zullen behandelen en dr. PINKHOF te zullen verzoeken terstond zijn persoonlijke meening onder het artikel te plaatsen. In zijn brief van 12 Nov. d.a.v. gaf hij mij kennis, dat een lid van de